

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ - «ΤΟ ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ»

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ, ΨΑΛΜΟΣ Ζ'

Έρευνα:
Δημήτρη Συμεωνίδη JP

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ - «ΤΟ ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ», ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ, ΨΑΛΜΟΣ Ζ'
Το Άξιον Εστι είναι μια ποιητική σύνθεση που γράφτηκε από τον Οδυσσέα Ελύτη και κυκλοφόρησε το 1959. Έν πολλοί ήταν αυτό που χάρισε στον δημιουργό του το βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας το 1979, κάνοντάς τον έτοι τον 2ο Έλληνα που τιμήθηκε με το ανώτερο βραβείο της παγκόσμιας λογοτεχνίας (είχε προηγηθεί ο Γιώργος Σεφέρης το 1963).

Ήρθαν / ντυμένοι φίλοι / αμέτρητες φορές οι εχθροί μου / το παμπάλαιο χώμα πατώντας / και το χώμα δεν έδεσε ποτέ με τη φτέρνα τους. / Έφεραν το Σοφό, τον Οικιστή, και το / Γεωμέτρη, / βίβλους γραμμάτων και αριθμών, / την πάσα υποταγή και δύναμη, / το παμπάλαιο φως εξουσιάζοντας. / Και το φως δεν έδεσε ποτέ με τη σκέπη τους. / Ούτε μέλισσα καν δεν γελάστηκε / το χρυσό ν' αρχίσει παιχνίδι / ούτε ζέφυρος καν, τις λευκές να φουσκώσει ποδιές. / Έστησαν και θεμελίωσαν / στις κορφές, στις κοιλάδες, στα πόρτα / πύργους κραταιούς και επαύλεις / ξύλα και άλλα πλεούμενα, / τους νόμους τους / θεσπίζοντας / τα καλά και συμφέροντα, / στο παμπάλαιο μέτρο εφαρμόζοντας. / Και το μέτρο δεν... / έδεσε ποτέ με την σκέψη τους. / Ούτε καν ένα χνάρι θεού / στην ψυχή τους σημάδι δεν άφησε / ούτε καν ένα βλέμμα ξωθιάς / τη μιλιά τους δεν είπε να πάρει. / Έφεραν ντυμένοι «φίλοι» / αμέτρητες φορές οι εχθροί μου / τα παμπάλαια δώρα προσφέροντας. / Και τα δώρα τους άλλα δεν ήταν / παρά μόνο σίδερο και φωτιά. / Στ' ανοιχτά που καρτέραγαν δάχτυλα / μόνο όπλα και σίδερο και φωτιά. / Μόνο όπλα και σίδερο και φωτιά

Δημήτρη Συμεωνίδη JP
Ανάλυση του ψαλμού Ζ από το Άξιον Εστι
Ποίημα Διαχρονικό και Επίκαιρο

Από την αρχαιότητα πολλοί εχθροί και εισβολείς με την πρόφαση ότι έρχονται ως φίλοι και όχι ως εχθροί πατούσαν το χώμα της Ελλάδος αλλά δεν μπόρεσαν να το κάνουν δικό τους.

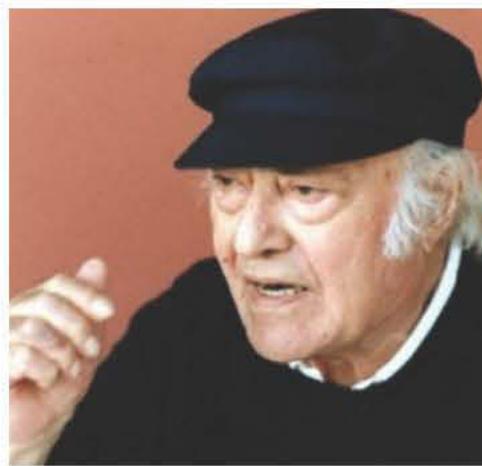
Έφεραν λέει ο ποιητής μαζί τους εργαλεία για να στήσουν τον δικό τους τρόπο διακυβέρνησης. Προσπάθησαν να ξεγελάσουν τους ανθρώπους με νέους νόμους και τρόπο ζωής, αλλά τους έλειπαν οι πολιτισμικές αξίες. Η μόνη προσφορά τους ήταν φωτιά και σίδερο. Δηλαδή σφαγές και λεηλασίες. Εδώ ερχόμαστε στην σημερινή δεκαετία με τα μνημόνια και την υποδούλωση της χώρας στους δανειστές, που δεν είναι άλλο από τους διεθνείς Τραπεζίτες και Τοκογλύφους που για 2.000 χρόνια ταλανίζουν την ανθρωπότητα. Ποτέ δεν έμαθαν ότι μόνο αν εφαρμόσουν τις πανάρχαιες θητικές και πολιτιστικές αξίες των Ελλήνων η ανθρωπότητα θα δει ξανά το «ΦΩΣ». Μέχρι σήμερα δεν μπορεσαν να ξεγελάσουν με την δήθεν φιλική συμπεριφορά τους, γιατί το μόνο που τους ενδιαφέρει είναι ο εαυτός τους.

Ο ποιητής συμβολικά λέει, ότι ούτε οι μέλισσες έστησαν χρυσό χορό [οι μέλισσες χορεύουν τον κυκλικό χορό όταν οι μέλισσες πρέπει να ψάξουν σε κοντινή απόσταση ως 100 μέτρων από την κυψέλη για τροφή ή τον χορό σε οχτάρια ή μικτό χορό που σημαίνει ότι πρέπει να πάνε μακρύτερα από 100 μέτρα. Η μέλισσα χαράζει μια σειρά από σημάδια σε σχήμα οχτώ πάνω στην κηρήθρα. Πρώτα χαράζει, με παλιμική κίνηση, μια ευθεία κουνώντας την κοιλιά της και μετά διαγράφει από ένα ημικύκλιο σε κάθε πλευρά της ευθείας. Η ευθεία γραμμή δείχνει την κατεύθυνση που πρέπει να πάρουν και ο αριθμός των κύκλων αντιστοιχεί στην απόσταση. Όσο γρηγορότερος είναι ο ρυθμός τόσο πιο κοντά είναι ο στόχος, όσο πιο αργός, τόσο πιο μακριά βρίσκεται η τροφή από την κυψέλη. Η συχνότητα των κυκλικών κινήσεων είναι αντιστρόφως ανάλογη της απόσταση.]

Δηλαδή δεν μπόρεσαν οι εχθροί να κάνουν τις μέλισσες να βρούν νέο αποκισμό ούτε τις λευκές (εννοεί τα πανιά και τα κατάρτια των πλοιών) δεν μπόρεσε ο Ζέφυρος (δυτικός άνεμος) (ο ποιητής εννοεί τα πανιά και τα κατάρτια των πλοιών) δεν μπορέσαν να τους αλλάξουν πορεία. Το μόνο που κατόρθωσαν είναι ότι ο λαός συνειδητοποίησε ότι είναι υπό κατοχή αυτών των δήθεν φίλων. Προσπαθούν να θεμελιώσουν με πολλά κάστρα την εξουσία ους. Έδειξαν το πραγματικό πρόσωπό τους. Δεν καταλαβαν οι εχθροί ποτέ την Αξία του Μέτρου.

Ο ποιητής στους στίχους "ούτε καν ένα βλέμμα ξωθιάς τη μιλιά τους δεν είπε να πάρει."

Θέλει να πει με αλληγορικό τρόπο ότι οι κατακτητές στάθηκαν αδιάφοροι στην ομορφιά και μαγεία του Ελληνικού πολιτισμού αναφέροντας τις νεράδες που έκλεβαν τη φωνή όποιων τις κοίταζαν που κολυμπούσαν γυμνές στα ποτάμια. Δηλαδή οι κατακτητές έμειναν τυφλωμένοι από το σκοταδισμό και όχι με το μεγαλείο του φωτός. Σήμερα έχουμε τους δήθεν πρόσφυγες που είναι οι εισβολείς και αν οι Έλληνες δεν πάρουν μέτρα, θα είναι μειονότητα στη χώρα τους. Και το επόμενο στάδιο θα είναι η επιβολή της θρησκείας τους, που σημαίνει αφανισμό των Ελλήνων. Όποιοι περιμένουν σεβασμό από τους ξένους που πατάν το Ελληνικό χώμα γελάστηκαν.

Ο Πλανήτης αιλλάζει πορεία και μόνο τα απρόσπτα θα σώσουν και πάλι τη χώρα. Τελειώνοντας θέλω να προσθέσω ότι και εδώ, όπως και στο ποίημα του Καβάφη «Περιμένοντας τους Βαρβάρους», ο εχθρός είναι εντός των τειχών.

Οδυσσέας Ελύτη, (1911-1996)

'Ελληνας ποιητής και ζωγράφος. Ο Οδυσσέας Ελύτης υπήρξε ένας από τους σπουδαιότερους ποιητές μας, που τιμήθηκε με βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας το 1979. Ο Οδυσσέας Αλεπουδέλης, όπως ήταν το πραγματικό του όνομα γεννήθηκε στις 2 Νοεμβρίου 1911 στο Ηράκλειο της Κρήτης. Σε ηλικία έξι ετών ο Οδυσσέας εγγράφεται στο ιδιωτικό Λύκειο Μακρή, που βρισκόταν τότε στην οδό Ιπποκράτους. Το φθινόπωρο του 1924 μετεγγράφεται στο Γ' Γυμνάσιο Αρρένων Αθηνών. Το 1928 παίρνει το απολυτήριο του τότε Γυμνασίου. Γράφει τα πρώτα του ποιήματα και τα στέλνει με ψευδώνυμο σε περιοδικά. Το 1930 εγγράφεται στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και η οικογένειά του μετακομίζει στην οδό Μοσχονήσιων 146 (Πλατεία Αμερικής). Το 1936 διακόπτει τις σπουδές του στην νομική και στρατεύεται. Το 1938 απολύτει αρχιωματικός. Με την έκρηξη του ελληνοϊταλικού πολέμου (28

Οκτωβρίου 1940) επιστρατεύεται ως ανθυπολοχαγός και ο παγωμένος χειμώνας του '40, τον βρίσκει στην πρώτη γραμμή του πυρός. Στις 13 Δεκεμβρίου 1940 πρωθείται με το λόχο του εντός του αλβανικού εδάφους. Στις αρχές του 1941 παθαίνει κοιλιακό τύφο και μεταφέρεται εποιμοθάνατος στο νοσοκομείο των Ιωαννίνων. Γλυτώνει τον θάνατο ως εκ θαύματος και μεταφέρεται στην Αθήνα. Η μακριά του ανάρρωση συμπίπτει με την εισβολή των Γερμανών στην Ελλάδα και την επακολουθήσασα Κατοχή. Το 1948 φεύγει από την Ελλάδα, που δοκιμάζεται από τον Εμφύλιο Πόλεμο, για την Ελβετία και από εκεί στο Παρίσι, όπου εγκαθίσταται. Το 1952 επιστρέφει στην Ελλάδα και τον επόμενο χρόνο επανακάμπτει στο EIP ως διευθυντής προγράμματος, θέση που θα κρατήσει για ένα μονάχα χρόνο. Το 1959 κυκλοφορεί το Άξιον Εστι, μια κορυφαία στιγμή της ελληνικής λογοτεχνίας. Ο ποιητής καταδύεται στις ρίζες του ελληνικού μύθου και αντλεί υλικό και μορφές, εικόνες και ήχους, επιτυγχάνοντας μια δραματική σύνθεση, στην οποία το λυρικό «εγώ» ταυτίζεται με το επικό «εμείς» και η σύγχρονη γραφή συνδυάζεται με μια περιουσία, αρχαία βυζαντινή και νεώτερη. Το έργο αυτό του Ελύτη θα γνωρίσει πλατιά αναγνώριση και θα γίνει «κτήμα του Λαού», όταν θα μελοποιηθεί από τον Μίκη Θεοδωράκη το 1964. Το 1967 το πραξικόπημα της 21ης Απριλίου τον βρίσκει να μεταφράζει αποσπάσματα της Σαπφούς, στη νέα του κατοικία επί της οδού Σκουφά 23. Το 1969 φεύγει για δεύτερη φορά από την Ελλάδα και εγκαθίσταται στο Παρίσι, όπου θα παραμείνει έως το 1971, οπότε επιστρέφει οριστικά στην Ελλάδα. Μετά την πώση της δικτατορίας, διορίζεται πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Ι.Ρ.Τ. και μέλος για δεύτερη φορά του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Θεάτρου (1974 - 1977). Το 1977 αρνείται, επίσης, την αναγόρευσή του ως Ακαδημαϊκό. Το 1979 έρχεται η μεγάλη στιγμή για τον ποιητή. Στις 18 Οκτωβρίου η Σουηδική Ακαδημία ανακοινώνει ότι θα του απονεμηθεί το βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας «για την ποίησή του, που με βάθρο την ελληνική παράδοση περιγράφει με αισθητική δύναμη και υψηλή πνευματική διακριτικότητα, τον αγώνα του σύγχρονου ανθρώπου για την ελευθερία και τη δημιουργία». Ο Οδυσσέας Αλεπουδέλης θα φύγει από τη ζωή στις 18 Μαρτίου 1996, σε ηλικία 85 ετών.

Μάσκα μου, αγάπη μου, Δημήτρη Συμεωνίδη JP, Σεπτέμβριος 2020

Μάσκα αγάπη μου, λατρεία μου / Έγινες η αναπνοή μου / Είσαι η πολύχρωμη ζωή μου / Είσαι το νέο μεταξένιο μου, στολίδι

'Όταν σε φωρώ με χαιδεύεις / Τα αυτάκια μου σε θέλουν / Μου είσαι απαραίτητη ψυχή μου / Μασκούλα μου πόσσο, μαρέσει